

»Under murbruket i s.v. hörnet och vestra väggen af högkyrkan är inrappad en runsten, som uppgifves hafva tydliga runor.»

Enligt måtten i B. 902 har den varit 2,93 m lång, 85 cm bred nedtill, 61 cm över slingornas korsning. Ämnet har säkerligen varit granit.

Inskriften har, såsom redan L. 1161 ifrågasatt, uppenbarligen börjat mitt på vänstra sidans slinga i jämnhöjd med korsets nedersta linie men är icke fullständigt bevarad i B. 902. Det första namnet är i B. 902 **tin** men skall säkert vara **tan Dan**, som ock annars förekommer. Av **k** i det följande **auk** är blott staven i behåll och av namnet därefter, som bör hava utgjort fyra runor, blott staven av den första. Av **ris[tu]** finnes blott **ris** och i **stin** saknar **t** högra bistaven. Inskriften bör alltså hava varit:

tan : auk - - - : ris[tu] : stin : pina : iftir : kruk : fapur sin : bunta : puru
 5 10 15 20 25 30 35 40 45

Namnet **tan** förekommer utom här i nio runinskrifter och fsv. *Dan* är även rätt vanligt. Namnet **kruk** ristats i ack. sing. **krok** B. 275, L. 328, D. I, 9 Stäket, Stockholms-Näs sn, Uppl., **kuruk** Ög. 98 Strålsnäs, och motsvaras av fsv. *Kröker*, som dock blott synes förekomma som tillnamn. Se ock Lundgren.

Översättning: Dan och N. N. reste denna sten efter Krok, sin fader, Toras man.

195. Hadelö, Mjölby (Sörby) sn, Vifolka hd.

Pl. LXVIII. Fig. 1.

Litteratur: *Ransakn.* 1667—84; B. 900; L. 1171; W. 139.

Platsen för denna runsten anges i B. 900 vara »Söderby bro», vilket L. 1171 har rättat till »Hadelö bro», måhända efter uppgiften i *Ransakn.* 1664—84 (Meddel. fr. Ögl. fornm. och museiför. 1913—14, s. 27): »Framme wid Byn (Hedelö) ligga kullfalne några stoora Steenar, och i blandh dhem, een, som Runska Bokstäfwer stå uppå.»

B. 900 visar en rest sten, säkerligen av granit, 1,40 m hög, 79 cm på mitten vid nedersta ristningen; därnedanför är ett stort stycke till vänster bortslaget.

Inskriften utgöres blott av orden:

sunu sina · *sunu sina* 'sina söner', som måste utgöra slutet av en inskrift, vars föregående del befunnit sig på en annan sten.

196. Hulterstad, Mjölby sn, Vifolka hd.

Pl. LXVIII. Fig. 2.

Litteratur: B. 903; L. 1169; W. 137.

B. 903 angiver runstenen stå på »Hulsta gärde». Senare underrättelser saknas om densamma. Höjden har enligt måtten i B. 903 varit 1,80 m, bredden vid foten 1,11 m. Ämnet har säkerligen varit granit.

Inskriften var enligt B. 903:

turno · rispi · sten · pasi : eftir · ustn · sin · brupur ·
 5 10 15 20 25 30 35

Runan **o** har formen **þ** och **a** **ʀ** som på Rök-stenen; **a** förekommer blott i **pasi**, som på Rök-stenen skulle tecknas **þosi**.

Kvinnonamnet **turno**, vars **o** utmärker nasalerat *a*, förekommer icke annorstädes. Till sin byggnad påminner det om det rätt vanliga fsv. mansnamnet *Thyrner*, vartill lat. ack. *Thurnonem* SD I 224 (c. 1225), s. 292 utvisar en svag biform. Ett fem. till detta borde emellertid börja med runan **p**, och det kunde ju tänkas, att **turno** vore felläsning för **purno**. Annars må erinras om **tur[bio]rn** Ög. 151 Furingstad för **purbior**n. Namnet **ustn** är förkortning för *Östēn*.

Fonetisk transskription: *T(h)yrnq rēsþi stēn þænsi æftir Östēn sin brōður.*

Översättning: Tyrna reste denna sten efter Östen, sin broder.

197. Sö(de)rby kyrka, Mjölby sn, Vifolka hd.

Pl. LXVIII. Fig. 3.

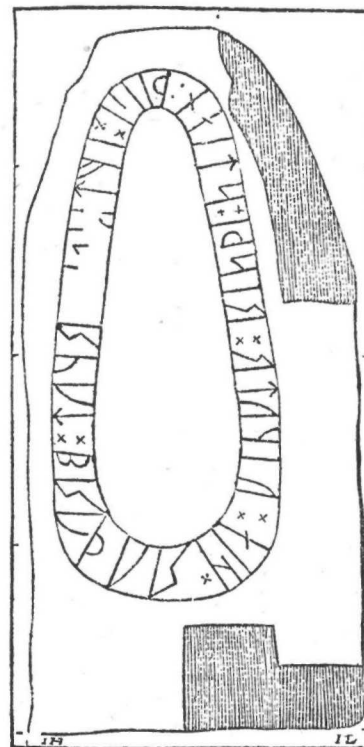
Litteratur: B. 899; L. 1170; W. 138; *Ransakning* 1667—1684; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 77; P. A. Säve, *ATS*. I, s. 92; *Reseber.* 1861, s. 62, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrog. sacra*, s. 12, teckn.

Ransakning 1667—1684 uppger, att »i Kyrkodören ligger een stoor rytat gråsteen» och B. 899 och Broocman anger den som tröskelsten, P. A. Säve däremot som befintlig i (östra) kyrkogårdsmuren, till en del i jorden, såsom jag ock fann den 1894. Nu står stenen rest på norra delen av kyrkogården 25 steg från muren, ställd på en sten och med dubbar framför samt stödd med järnstänger mot en sten bakom.

Runstenens längd, dess forna höjd, är 2,64 m, största bredden 1,10 m. Slingans bredd är 13 cm. Ämnet är rödaktig granit.

Inskriften utgöres av vänderunor i slutna slinga. Skiljetecknen äro kolon av sneda kors, men framför **brupur** finnes blott det nedre.

I **uikut** är vänstra bistaven på **t** 4 cm, den högra 6 cm. I **rispi**, **stina** och **pisi** är nedre staven på **s** förlängd till övre linien. Uti **iftir** är nedre staven av **t**, övre av **i** och högra sidan av **r** borta ävensom i **purkut** runorna **pu**, vilka runor även saknas i B 899; av **p** finnes dock upptill 3 cm. I **brupur** gå bistavarne av de båda **r** icke ned till linien, det första **u** står nästan på staven till **p**. I **sin** går första staven i **s** tvärs över raden, den andra slutar 5 cm från nedre linien men höjer sig 3,5 cm över mellanstrecket utan att nå övre linien.

B. 899.